

جمهوری اسلامی ایران
مجمع مشورتی فقهی شورای نگهبان

بیت

شماره: ۲۴۷، قفسه: ۹۷
تاریخ: ۱۳۹۷، ۶، ۷
پست: .....

حضرت آیت الله جنتی «دامت برکاته»
دبیر محترم شورای نگهبان

سلام علیکم

بدینوسیله گزارش جلسه هزار و یکصد و هشتم مجمع مشورتی فقهی شورای نگهبان مورخ ۱۳۹۷/۰۶/۰۴ مشتمل بر بررسی یک طرح ارائه شده به شرح ذیل تقدیم می‌گردد:

دستور اول: طرح اصلاح قانون صدور چک

ماده ۱ - ۵: قوانین و مقررات مرتبط با چک ...

﴿مطلب﴾: تسری دادن قوانین و مقررات مرتبط به چک، به چک‌های الکترونیکی از جهت شمول نسبت به قوانین و مقرراتی که مصوب مجمع تشخیص مصلحت نظام می‌باشد دارای ایراد است و تعمیم دادن نظر مجمع تشخیص مصلحت نظام لازم است که می‌بایست توسط خود مجمع صورت پذیرد، نه توسط مجلس شورای اسلامی.

ماده ۴: متن زیر به عنوان ماده «۵» مکرر به قانون الحاق می‌شود ...، بند ب: مسدود کردن کلیه حساب‌ها و ...

﴿مطلب﴾: نظر اکثر اعضاء این بود که مسدود کردن هر مبلغی که صادر کننده تحت هر عنوان نزد بانک یا مؤسسه اعتباری دارد از جهت شمول نسبت به مسدود کردن مبالغی که شرعاً ملک شخصی فردیش نبوده و مثلاً تحت عنوان خیریه نزد بانک یا مؤسسه اعتباری دارد دارای ایراد شرعی می‌باشد.

در مقابل نظر بعضی از اعضاء این بود که مراد از «مبلغی که صادر کننده تحت هر عنوان نزد بانک یا مؤسسه اعتباری دارد» مبلغی می‌باشد که ملک شخصی شخص می‌باشد و اطلاقی وجود ندارد لکن اکثر اعضاء نظرشان این بود که داشتن مبلغ تحت هر عنوان شامل شخصی و غیرشخصی می‌گردد و در مبالغ غیرشخصی نیز، شخص مبلغی را نزد بانک دارد و مشمول مصوبه است و قهراً مصوبه خلاف شرع می‌باشد. ایراد مذکور عیناً نسبت به تعمیم این اقدامات در مورد وکیل یا نماینده صاحب حساب مذکور در تبصره ۲ این ماده نیز جریان دارد.

ماده ۴، ماده ۵ مکرر، بند «ج»: عدم پرداخت هر گونه تسهیلات بانکی یا صدور ...

﴿مطلب﴾: در فرض شمول «عدم پرداخت هر گونه تسهیلات بانکی ...» نسبت به تسهیلاتی که بر اثر عقود لازمه قبل از حدوث سوء اثر چک، حاصل و قطعی شده است ولی پرداخت نشده است، خلاف شرع می‌باشد.

ماده ۴، ماده ۵ مکرر، بند «د»: عدم گشایش اعتبار اسنادی ارزی یا ریالی ...

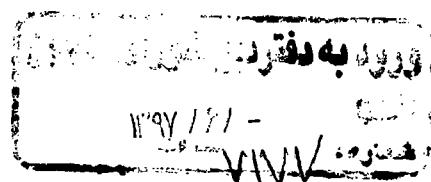
﴿مطلب﴾: ایراد مذکور در بند «ج» در این بند نیز جاری است.

ماده ۴، ماده ۵ مکرر، تبصره ۲: در صورتی که چک به وکالت یا نمایندگی ...

﴿مطلب﴾: ۱- ایرادات مذکور در این ماده، در مورد این تبصره نیز جاری است.

۲- در صورتی که وکیل خطایی انجام داده باشد وجهی برای اعمال این اقدامات در مورد موکل و صاحب حساب - لاقلاً در مورد وکالت‌های انجام شده قبل از این قانون - نمی‌باشد.

۳- وجهی برای اعمال اقدامات مذکور نسبت به وکیل و شخص ثالث - در فرض تخلف موکل و صاحب حساب - نیست.

ان قلت: خود صاحب حساب به این مطلب اقدام نموده و آن را پذیرفته است.

قلت: صاحب حساب نمی تواند و حق ندارد اعمال محدودیت نسبت به وکیل خود را بپذیرد.

ماده ۴، ماده ۵ مکرر، تبصره ۵، بانک یا مؤسسه اعتباری حسب مورد مسئول جبران ...

پرسش: نظر بعضی از اعضاء این بود که اطلاق مسئول جبران خسارت دانستن بانک با مؤسسه از جهت شمول نسبت به بانکها و موسسات غیردولتی، خلاف شرع می باشد. در مورد بانکهای دولتی، خود دولت تعهد می دهد که خسارات را جبران نماید فلذا اشکالی نیست.

ماده ۵، ماده ۶ قانون به شرح زیر اصلاح و سه تبصره به آن الماق می شود، ماده ۶، بانکها مکلفند برای ارائه ...

پرسش: نظر بعضی از اعضاء این بود تدوین و تصویب دستورالعمل نسبت به شرایط دریافت دسته چک توسط شورای پول و اعتبار نوعی قانون گذاری بوده و خلاف اصل ۸۵ قانون اساسی می باشد.

ماده ۵، ماده ۶ قانون به شرح زیر اصلاح ...، تبصره ۶، به منظور کاهش تقاضا برای دریافت ...

پرسش: مبنیاً بر ایرادات مذکور در ماده «۵» مکرر، دارای ایراد است.

ماده ۹، متن زیر جایگزین ماده «۱۱۳» قانون می گردد، ماده ۱۱۳، دارنده چک می تواند با ارائه ...

پرسش: ۱- اخذ خسارت تأخیر تأدیه و حق الوکاله خلاف شرع می باشد. «اتفاق آراء»

۲- نظر بعضی از اعضاء این بود که الزام نمودن صاحب چک - به مجرد صدور چک - به پرداخت بدهی وجهی ندارد و چه بسا صادر کننده چک در بعضی موارد بدهکار نباشد مانند این که چک را بعنوان هبه و یا امانت داده باشد.

۳- نظر بعضی از اعضاء این بود که عدم صدور اجرائیه در فرض عدم شرایط ذکر شده، وجهی ندارد و دادگاه ملزم به رسیدگی و احقاق حق مراجعه کننده می باشد.

در مقابل نظر بعضی از اعضاء این بود که در فرض عدم شرایط ذکر شده، رسیدگی به این شکایت در این گونه دادگاهها - که خارج از نوبت به شکایت رسیدگی می کنند- انجام نمی شود و این مطلب نافی حق رسیدگی به شکایت شخص بصورت عادی نمی باشد.

مجمع شورتی فقهی شورای نگهبان
از طرف محمد مهدی زاهدی